

GRAFICKÁ SBÍRKA RAJHRADSKÉHO KLÁŠTERA

LUCIE HEILANDOVÁ

Abstrakt: Rajhradský klášter byl od počátku svého založení významným kulturním, politickým i vzdělanostním centrem. Jednou z forem vytváření reprezentativního obrazu bylo budování sbírek, mezi kterými se v Rajhradě nacházela i grafická sbírka, jež díky svému rozmanitému charakteru doplňovala obrazovou galerii a sloužila nejen ke studiu technik či vzácných děl, ale také k vytvoření reprezentativního obrazu rajhradského kláštera. Grafická sbírka vznikla díky zájmu rajhradských benediktinů, kteří hlavně v 19. století pořádání sbírek věnovali velkou pozornost, což dokládá i řada katalogů a příruček, nacházejících se v knihovně.

Klíčová slova: Rajhradský klášter, grafická sbírka, mědirytiny, lepty, ocelorytina, litografie, fotografie.

Rajhradský klášter byl již od svého založení významným kulturním centrem, benediktini se nevěnovali pouze duchovní činnosti, ale podporovali vzdělanost, hospodářství i kulturní rozvoj Rajhradu a jeho okolí. Rajhradští benediktini byli často významnými aktéry moravské i rakouské politiky, a proto se již od barokních dob hojně účastnili kulturního i politického dění a museli se také adekvátně prezentovat navenek. K vytvoření reprezentativního obrazu patřilo kromě výstavby sídla i budování obrazových galerií či sbírek. I proto se rajhradští preláti začali velice brzy obklopovat uměleckými předměty i kuriozitami, založili sbírkový kabinet a nechali nákladně zařídit pokoje prelatury. Rajhradští benediktini se aktivně zajímali o umění a zejména od barokních dob podporovali řadu umělců a na stavbu či výzdobu kláštera najímali nejvýznamnější stavitele, malíře i sochaře.¹ V rajhradském klášteře vznikla obrazová galerie a kunstkomora, obsahující např. grafickou sbírku, sbírku kuriozit, mincí, historických zbraní, kabinet přírodnin se sbírkami hmyzu, vycpaných zvířat či minerálů nebo sbírku antikvit. Kromě toho byl rajhradský klášter po celou dobu své existence kulturním centrem a centrem vzdělanosti pro své okolí. Z toho důvodu se rajhradští benediktini zajímali i o každodenní život obyvatel a v klášterních sbírkách byly shromažďovány předměty dokládající dlouholetou historii Rajhradu a jeho okolí. Klášterní sbírky kromě uměleckých předmětů a kuriozit obsahovaly např. předměty lidové kultury, upomínkové předměty, rukodělné výrobky, předměty denní potřeby nebo objekty určené pro výuku na rajhradské škole i brněnském filozofickém učilišti. Sbírkami byly budovány systematicky a i díky tomu mohlo v průběhu 19. století z klášterního sbírkového kabinetu vzniknout klášterní muzeum, navštěvované řadou badatelů, stejně jako klášterní knihovna. V klášterních sbírkách se odráží zájmy jednotlivých benediktinů, kteří se podíleli na doplňování a třídění sbírek. Ke sbírkám se snažili přistupovat odborně a především v průběhu 19. století věnovali pořádání a studiu klášterních sbírek velkou pozornost, což dokazuje i řada teoretických příruček, nacházejících se v klášterní knihovně.

Jak již bylo řečeno, v klášterních sbírkách se také nalézala obrazová galerie, kterou doplňovala současně s ní budovaná grafická sbírka. Za zakladatele obrazové galerie rajhradského

¹ Rajhradští opati byli významnými mecenáši umění a patrioty, i proto se na stavbě a výzdobě rajhradského kláštera podíleli brněnští i mimobrnění umělci. V rajhradském klášteře působili např. stavitel Jan Blažej Santini Aichel a František Klíčník, autorem výzdoby byl např. Jan Jiří Etgens, Ignác Lengelacher, Ondřej Schweigl, Josef Winterhalter mladší a řada dalších. Rajhradští benediktini se věnovali i uměleckému mecenátu, např. v 19. století podporovali na studiích Josefa Zeleného nebo Quida Trappa.

kláštera je považován Benno II. Brancouzský (v čele kláštera 1692–1709), díky kterému se do majetku rajhradského kláštera dostala řada pláten. Obrazová galerie, obsahující grafickou sbírku, je v inventářích zmiňována od 18. století a již v této době se v rajhradském klášteře nacházela velmi vzácná umělecká díla. V rajhradském klášteře visely např. pašijové obrazy Mistra rajhradského oltáře, Cranachův obraz, obrazy zachycující Korunování Panny Marie, Alegorie církve, Snímání z kříže, krajinomalby od Jana Jakuba Hartmanna,² portréty světců, panovníků nebo představitelů rajhradského kláštera a řada dalších pláten různé kvality i provenience. Bohužel do dnešní doby se z obrazové sbírky dochovalo pouze torzo a většina dochovaných obrazů je uložena v depozitáři rajhradského kláštera.

Současně s obrazárnou byla v klášteře budována i grafická sbírka, která obrazárnu doplňovala a rajhradští benediktini se jejím prostřednictvím seznamovali s malířskými styly, významnými uměleckými díly, historickými objekty, s tématy výzdoby interiérů apod. Díky grafikám se mohli všichni seznámit s uměleckými díly, mohli sledovat zobrazovací směry, nacházet inspiraci a získat představu o aktuálním dění v uměleckém světě. Grafické listy byly ve sbírce uloženy na volných listech, jen některé vybrané nechali benediktini zasklít a zarámovat a ty pak doplňovaly obrazárnu a visely v reprezentativních místnostech prelatury, kde pokrývaly celé stěny. O velikosti grafické sbírky se můžeme dočíst v klášterních inventářích, např. v roce 1806 se v grafické sbírce nacházelo 146 mědirytin a jejich cena byla vyčíslena na 400 zlatých, jednalo se tedy o prestižní, ale poměrně různorodý soubor grafik, který bohužel není blíže specifikován. „146 Stück theils englische, theils französische und italienische grosse, mittlere, und kleine Kupferstiche in weissen Holzrahmen, mit goldenen Listen.“³

V klášterních inventářích nebyla grafické sbírce věnována větší pozornost, což bylo zcela běžné, pozornost v inventářích není věnována ani obrazové sbírce, a tak z inventářů můžeme vyčíst pouze suchá čísla bez bližšího určení autora či tématu zobrazení. Celá sbírka je zde popsána komplexně s poznamenáním techniky, celkového počtu grafických listů a vyčíslením ceny celého souboru, který neustále narůstal. V roce 1865 se v klášteře nacházelo 154 mědirytin a 462 olejomalb, které visely nejen ve vlastní obrazové galerii, ale také v refektáři, pokojích a na chodbě prelatury, kam jich bylo umístěno 79⁴ [1]. Grafické listy získávali rajhradští benediktini nákupem, dary i přímou objednávkou, bohužel jen na několika málo grafikách je vlastnická poznámka či věnování, takže ani v tomto případě není možné přesněji určit, jak a kdy se která grafika do Rajhradu dostala. Velkou řadu grafik pro klášter získal Gunter Kalivoda a především Beda Dudík, jehož zájem o umění je nezpochybnitelný.

Základem klášterní grafické sbírky se stala zmiňovaná sbírka mědirytin, kterých se nyní ve sbírce nalézá ca 400 kusů, z nichž nejstarší pochází z počátku 18. století. Většina grafických listů nacházejících se ve sbírce vznikla v průběhu 18. a 19. století a jednalo se jak o mědirytiny, tak i lepty, ocelorytiny, mezzotinty a litografie.⁵ Až na počátku 20. století byly do sbírky zařazeny i fotografie, které většinou dokumentovaly různé významné události (výstavy, poutě, oslavy, ...), nebo se jednalo o portrétní fotografie rajhradských opatů, jejichž autory byli brněnští fotografové Quido Trapp, Carl Pietzner nebo Josef Ladislav Šichan. Grafická sbírka

2 Tyto zmiňované obrazy byly spolu s dalšími a sochami prodány 25. prosince 1939 Národní galerii. Moravský zemský archiv v Brně (dále jen MZA), fond E 6 Benediktini Rajhrad, kart. 246, inv. č. 2186, Dn 26/2a, fol. 7r-8r. Kupní smlouva viz MZA, E 6, kart. 246, inv. č. 2186, sign. Dn 26/2a, fol. 20.

3 MZA, E 6, karton 18, inv. č. 795, sign. Ac 31, fol 5r.

4 MZA, E 6, kart. 18, inv. č. 798, sign. Ac 33.

5 Dnes se v grafické sbírce rajhradského kláštera nachází asi 1400 grafických listů. Nejvíce jsou v grafickém souboru rajhradského kláštera zastoupeny mědirytiny (408 ks), které byly v pozdější době doplněny lepty (171 ks), mezzotintami (50 ks), ocelorytinami (216 ks) a litografiemi. Litografie se staly druhým nejpoužívanějším médiem celé sbírky a ve sbírce se jich nachází skoro 300 ks.

rajhradského kláštera je velice pestrá a to nejen v použitých technikách, které odpovídají vývoji zobrazovacích technik, ale sbírka nebyla specializovaná ani jasně tematicky vymezená, jak by se dalo předpokládat. Grafiky pocházející z 18.–19. století jsou poměrně různorodé a dochované jsou jak jednotliviny, tak i tištěné série a grafické soubory. Velký prostor je zde sice věnován grafikám s náboženskou tematikou, ale celý soubor je skutečně velmi pestrý a kromě náboženských obrazů či grafických listů spojených s vykonáváním duchovní praxe obsahuje i alegorická zobrazení, zobrazení personifikací a ctností,⁶ žánrové výjevy, veduty a pohledy na významné umělecké památky, pohledy na stavby a jejich výzdobu,⁷ vzorníky pro výzdobu interiérů i exteriérů, obrazové výukové materiály, reprodukce obrazů, portréty a mnoho dalších. I z tohoto souhrnného výčtu je jistě patrné, že sbírka nebyla budována systematicky a nastřádána je spíše díky nadšení a osobnímu zájmu benediktinů. Překvapivě málo je v rajhradské sbírce grafických souborů s náboženskou tematikou, nachází se zde např. grafické listy se zachycením sedmi svátostí od Pietra Longhiho, grafický soubor biblických příběhů od Eduarda Hölzela⁸ nebo biblické příběhy Starého i Nového zákona od Gebharda Fugela, autora souboru *Schulwandbilder*.⁹ Kromě těchto souborů se mezi grafickými listy nachází portréty světců, zobrazení biblických příběhů, christologického a mariánského cyklu, zachycení církevních staveb a uměleckých děl. Ve sbírce se také objevuje drobná devoční grafika, poutní obrázky a tisky vydávané jako památka na křest a první svaté přijímání [2].

Kromě jednotlivě tištěných grafik se v rajhradské sbírce nachází také ucelené soubory. Mezi výtvarně zdařilé patří grafiky z dílny Johannese Vischera¹⁰ nebo série šesti listů, které v roce 1742 vyryl Joseph Wagner podle pohledů od Canaletta¹¹ [3]. Většina pohledů však pochází spíše z konce 18. a počátku 19. století, kdy v klášteře působili Řehoř Volný, Beda Dudík nebo Vojtěch Slouk, kteří se blíže zajímali o geografii, topografii a byli autory vlastivědných a historických statí, doprovázených i obrazovým materiálem. Řada vedut i map se do rajhradského kláštera dostala právě jejich prostřednictvím a např. sám Vojtěch Slouk byl kromě glóbu stojícího v knihovně také autorem několika grafických listů, diplomů a map.¹² Mezi veduty uložené v grafické sbírce patří např. soubor ocelorytin od Alberta Henryho Payneho¹³ nebo soubor pohledů na francouzské a holandské přístavy, jejichž autorem je Nicolas Marie Ozanne.¹⁴

Čestné místo v obrazové galerii zaujímal rozsáhlý soubor od Valentina Greena, na precizně vytvořených grafických listech se můžeme setkat s mytologickými, biblickými a historickými výjevy [4]. Právě soubor Valentina Greena byl zarámován a visel v jedné z místností prelatury.¹⁵

6 Např. jeden ze souboru ctností dochovaných ve sbírce – BARUFFALDI, G. A. *Raccolta di Cinquantadue Quadretti Dipinti a Fresco da Raffaele Sanzio d'Urbino nelle Volte della Galleria del Vaticano*. Roma, 1820. (Grafická sbírka rajhradského kláštera: R-GR-137,20-23).

7 VINCENZO, M. *Prospettiva delle Loggie di Raffaele*. Torino, 1845–1853. (R-GR-137,104-115).

8 HÖLZEL, E. *Biblische Bilder*. Wien, 1851–1885. (R-GR-137,124-131).

9 FUGEL, G. *Schulwandbilder*. München, 1908–1932. (R-GR-138,86) Gebhard Fugel je autorem souboru 136 maleb na biblické téma a podílel se i na vytvoření jejich reprodukcí určených pro školní Bibli a další knihy.

10 GOYEN, J. J. *Niederländische Landschaft*. Amsterdam: Johannes Vischer, 1651–1680. Mědirytina s pohledem na typickou nizozemskou krajinu. (R-GR-135,16).

11 WAGNER, J. *Veduta del Prospetto*... Venezia, 1742. (R-GR-11,1-4).

12 V grafické sbírce se nachází několik diplomů a pamětních listů, které Slouk vytvořil, např. blahopřání Bonifaci Vajdovi (R-GR-21), Metodu Halabalovi (R-GR-22) nebo list vydaný k památce Cyrila a Metoděje. (R-GR-141,53).

13 Jedná se o soubor ocelorytin, na kterých jsou zachyceny různé výjevy, např. žánrové obrázky, portréty historických i literárních postav, veduty atd. Leipzig: A.H. Payne, 1845–1850. (R-GR-135.).

14 OZANNE, N. M. *Collection des Ports de France*. Paris 1776–1785. (R-GR-9,21-39).

15 Soubor byl vytvořen v 80. letech 18. století a použitou technikou byla mezzotinta. (R-GR-138,31-49).

Další soubor, který rozhodně stojí za povšimnutí, je soubor žánrových obrazů, jejichž autorem je Edmé Bouchardon, zachycující pouliční dělníky, prodavače, žebráky a další postavy z pařížských ulic.¹⁶ Poměrně rozsáhlý soubor grafických listů zachycuje reprodukce obrazů z rakouských uměleckých sbírek, konkrétně z císařské obrazové galerie v Belvederu.¹⁷ Díky spolupráci rytců a kurátora sbírek Sigmunda von Perger vzniklo umělecky kritické dílo, které mělo čtenáře podrobně seznámit s obrazovými sbírkami nacházejícími se v Belvederu. Na prezentaci sbírky se podílela řada významných grafiků, což zajistilo velkou kvalitu jednotlivých reprodukcí. Mezi rytci se objevuje např. Joseph Eissner, Blasius Höfel, Joseph Axmann, Jan Blaschke nebo Kilian Ponheimer, kteří patřili k tehdejší vídeňské grafické elitě a od kterých se i v rajhradské sbírce nachází řada dalších grafik [5].

Kromě grafik, které benediktini získali darem či nákupem, se v klášteře nachází řada děl, které samotní rajhradští mniši objednali. V 19. století se rajhradský klášter stal významným centrem, po povýšení Rajhradu na opatství v roce 1813 začalo rajhradským benediktinům stále více záležet na osobní prezentaci i reprezentaci celého opatství. Rajhradští benediktini v této době patřili ke vzdělané elitě a udržovali čilé styky s vídeňským dvorem a rakouskými kláštery. Jedním ze způsobů zviditelnění bylo také pořizování portrétů a vedut se zobrazením kláštera. V 19. století novým grafickým médiem stala litografie, která se hojně využívala především k portrétování, kde umožnila dokonale zachytit podobu modelu. I proto byly litografické portréty využívány jako způsob prezentace. V klášterních sbírkách se nachází litografické portréty všech rajhradských opatů¹⁸ a několik pohledů na rajhradský klášter z této doby, které dokládaly významnost rajhradského kláštera¹⁹ [6, 7].

Rajhradští benediktini udržovali po celé 19. století čilé styky s cizinou, i díky tomu se v klášterní sbírce nachází řada portrétů politicky činných osobností, jsou zde portréty např. politiků, dvorních radů, panovníků a dalších členů panovnické rodiny, dále pak portréty významných kulturních a vědeckých osobností nebo duchovních hodnostářů a představených klášterů, např. se ve sbírce nachází portréty opatů z Melku, Pannonhalmy, Klosterneuburgu, Lilienfeldu a Altenburgu²⁰ [8]. Portrétní sbírka rajhradského kláštera je velmi pestrá, na litografiích vytvořených nejvýznamnějšími umělci je zobrazena elita národa, což dokládá rozsah kontaktů rajhradských benediktinů, kteří k této elitě v 19. století nepochybně patřili.

Kromě tisků vzniklých kvůli reprezentaci kláštera iniciovali benediktini i tisk devoční grafiky. V grafické sbírce se nachází několik souborů ilustrací z tisků, na jejichž vydávání se benediktini podíleli a které sami tiskli. Jedná se především o obrazový materiál, pocházející z Papežské knihtiskárny rajhradských benediktinů, kterou v roce 1881 založil Placid Mathon

16 BOUCHARDON, E. *Etudes prises dans le bas peuple ou les Cris de Paris*. Paris 1737. (R-GR-9,3-19).

17 PERGER, S. F. *Die Kaiserliche Königliche Bildergalerie im Belvedere zu Wien = Galerie Impériale-Royale au Belvédère à Vienne*. Vienne et Prague: Par Charles Haas, 1821–1828. (R-GR-10,1-205).

18 Např.: Portrét Augustina Kocha – PEISKE, A. K. *Reverendissimus ac Amplissimus Dominus Dominus Augustinus...* Wien 1813–1820. (MZK, Skř.1R-1248.851,50); KOUTNÍK, V. *Victor Schlossar*. Wien, 1850 (R-GR-12); BÄELZ. *Benedikt Korčian*. Wien, 1897 (R-GR,13,A). Litografické portréty doplňovaly rajhradskou obrazovou portrétní galerii a na některých z nich je patrná vzájemná inspirace obou obrazových médií. Kromě litografických portrétů rajhradských opatů se ve sbírce nacházejí také jejich portrétní fotografie.

19 Sérii pohledů na rajhradský klášter vytvořil např. ve 20. letech 19. století Carl Bschor viz BSCHOR, C. *Die Stiftkirche in Raygern*. Brno, 1824. (R-GR-138,59 a R-GR-138,58).

20 Portrétních litografií duchovních je v klášterní grafické sbírce dochované velké množství, autory jsou významní rakouští i němečtí litografové. Pro ilustraci se ve sbírce nachází např.: KRIEHUBER, J. *Wilhelm Abt zu Melk*. Wien, 1841. (R-GR-30); KAISER, E. *Johann Fürst Bischof von Trient*. Wien, 1856. (R-GR-36); HÖFELICH, J. *Gregor Thomas Ziegler Bischof von Linz*. Wien, 1848. (R-GR-41,A); Dauthage, A. *Franz Albert Eder O.S.B. Fürst Erzbischof von Salzburg...* Wien, 1877. (R-GR-42) Další portréty, nacházející se ve sbírce, vytvořil např. Martin Perna, Adolf Friedrich Kunike, Joseph Valentin Eybel, atelier Leykum a další převážně ve Vídni působící grafici.

a která fungovala pod správou rajhradských benediktinů až do roku 1939, kdy byla zestátněna. Protože se tiskárna specializovala spíše na tisk publikací s minimální výzdobou než na tištění obrazového materiálu, nachází se v rajhradské grafické sbírce pouze několik jednotlivin pocházejících z její produkce. Dochované grafiky, nacházející se ve sbírce, byly vydávány jako přílohy k tištěným časopisům a novinám, tištěny jako pozornost pro odběratele knih, případně jejich tisk souvisel s vykonáváním duchovní správy, jak tomu bylo např. u pamětních diplomů a obrázků, tištěným k prvnímu svatému přijímání nebo ke křtu. Obrazový materiál, vydávaný v benediktinské tiskárně, byl také tištěn k významným výročím nebo na zakázku Dědictví Cyrila a Metoděje. Na zakázku Dědictví Cyrila a Metoděje byly v rajhradské tiskárně publikovány např. litografie se zobrazením Velehradu nebo světců sv. Cyrila a Metoděje, sv. Ludmily a sv. Vojtěcha.²¹

Grafická sbírka rajhradského kláštera se sice do dnešní doby nedochovala v celém svém rozsahu, ale i dochovaný soubor má velkou vypovídající hodnotu nejen o velikosti samotné sbírky, ale také o sběratelském nadšení rajhradských benediktinů. Obrazová i grafická sbírka, nacházející se v rajhradském klášteře, nevznikla nahodile, ale byla podložena skutečným zájmem o danou věc. Evidentní zájem o umění a sběratelství dokládá i poměrně velké množství uměleckohistorické literatury a příruček, nacházejících se v knihovně. Ve velké většině se jedná o příručky z 19. století se soupisem děl významných uměleckých galerií, ale také jsou v knihovně uloženy katalogy pořádaných uměleckých výstav, aukční katalogy nebo teoretické příručky. Rajhradští benediktini z těchto publikací čerpali a vycházeli při pořádání vlastní grafické sbírky, která byla po vzoru obrazáren řazena podle umělců a malířských škol. Ke katalogům, které se v rajhradské knihovně nachází a které ovlivnily pořádání i podobu rajhradské grafické sbírky, patří např.: *Kupferstich Cabinet des verstorbenen Heren Hofrath Brandes in Hannover, enthaltend eine Sammlung der Werke alter und neuer berühmter Meister...* Leipzig, 1795; *Notice des tableaux exposé dans la galerie du Musée.* Paris, 1814; Haas, C. *Kaiserliche königliche Bilder-Gallerie im Belvedere zu Wien.* Wien und Prag, 1821; *Förteckning öfver de Tailor, soverm. v.ias i det kongl. Museum i Stockholm.* Stockholm, 1842; Mosen, J. *Die Dresdener Gemälde-Gallerie in ihren Bedeutungsvollsten Meisterwerken.* Dresden und Leipzig, 1844; *Catalogue de la Galerie des tableaux de son altesse le prince Paul Eszterhazy de Galantha a Vienne.* Wien, 1844; Dillis, G. *Verzeichniss der Gemälde in der königlichen Pinakothek zu München.* München, 1845; Bergmann, J. *Übersicht der kaiserlich-königlichen Ambraser-Sammlung (im unteren k.k. Belvedere) nach unser dermaligen Aufstellung.* Wien, 1861; Hübner, J. *Verzeichniss der Königlichen Gemälde-Gallerie zu Dresden.* Dresden, 1862; *Catalogue de la R. Galerie de Florence.* Florence, 1869. Zmíněné katalogy galerií nejsou pouze suchým soupisem děl nacházejících se v galeriích, ale většina z nich obsahuje teoretický komentář, biografické údaje jednotlivých umělců, popisy obrazů se zařazením do časových období a malířských škol, podle kterých byly galerie nejčastěji uspořádány.

V rámci projektu **NAKI Benediktinský klášter Rajhrad jako kulturní fenomén** proběhla v průběhu roku 2012–2013 podrobná katalogizace a digitalizace celé grafické sbírky rajhradského kláštera, veřejnost pak bude se sbírkou blíže seznámena nejen prostřednictvím prezentace na webových stránkách www.rajhradskyklaster.cz, ale i plánované monografie.

21 SEITZ, K. *K tisícileté památce blažené smrti sv. Methoda 1885.* Brno, 1885. (R-GR-141,57).

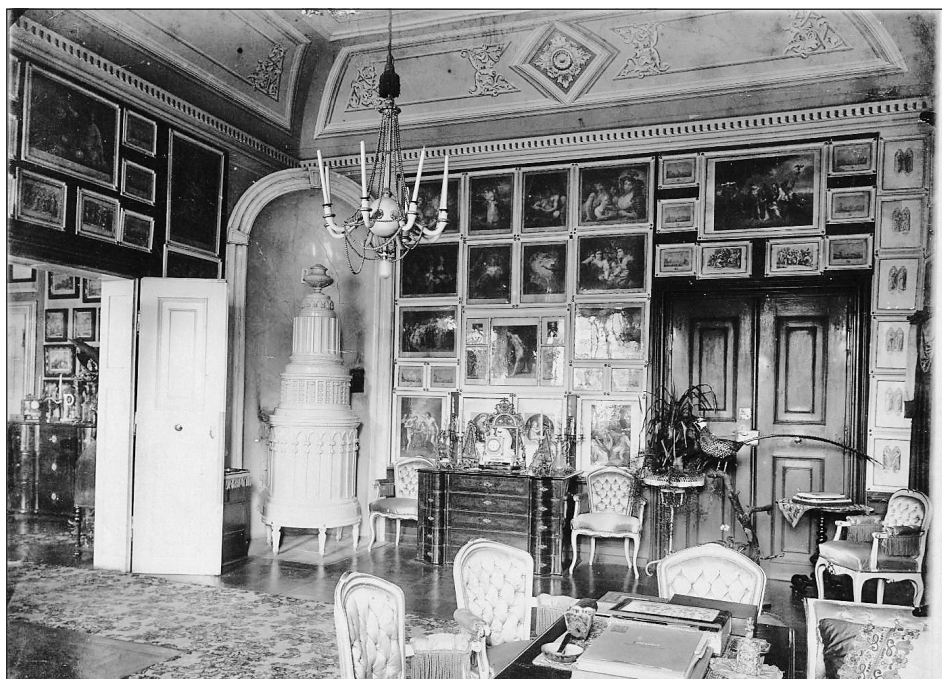
GRAPHICAL COLLECTION OF THE RAJHRAD MONASTERY

Summary: From Baroque times the prelates of Rajhrad surrounded themselves with pieces of art. The graphical collection included mostly copperplates, then etchings and lithographies. By the end of 18th century there were 146 engravings and the number of prints continued to grow and the graphical collection was expanded not only through donation, but also purchases made by the monastery. There you could find for example views, genre pictures, religious pictures, portraits of saints, abbots or clerics from 18th–19th century etc. Interest of art is also documented by publications found in the library. In addition to theoretical books, these include catalogues of major Austrian and German art collections and guides to museum exhibitions.

Keywords: Monastery Rajhrad, graphic collection, engravings, etchings, lithography, photography.

Mgr. Lucie Heilandová (*1980)

V době studia historie, dějin umění a pomocných věd historických na FF MU nastoupila v roce 2004 do Oddělení rukopisů a starých tisků MZK v Brně na výzkumný záměr Historické fondy MZK v Brně. V MZK působí dodnes, nyní je členkou projektu *NAKI Benediktinský klášter Rajhrad jako kulturní fenomén*. Hlavním předmětem jejího badatelského zájmu je grafické umění.

Obrázek č. 1: Pohled do reprezentativních pokojů prelatury rajhradského kláštera.

Obrázek č. 2: Baruffaldi, G. A.
La Carita Rafaele Sanzio... Roma,
1820. (R-GR-137,21).

Obrázek č. 3: Canaletto. Prospetto della Chiesa del S.S. mo Rosario detta de' Gesuati Architettura di Giorgio Massari. Venezia, 1742. (R-GR-11,4).

Obrázek č. 4: Green, V. Lady Elizabeth Grey... London, 1791. (R-GR-138,47,5).

Obrázek č. 5: Perger, S. F. Correggio. Lombardische Schule. Ganymed... Vienne et Prague, 1821–1828. (R-GR-10,166).

Obrázek č. 6: Schilling, F. Benedikt Kocian Abt zu Raigern... Wien, 1883–1900. (R-GR-14).

Obrázek č. 7: *Bschor, C. Die Stiftskirche in Raygern... Brno, 1824. (R-GR-138,59).*

Obrázek č. 8: *Kaiser, E. Johann Fürst Bischof von Orient... Wien, 1856. (R-GR-36).*